

Malmö högskola / Gemensam förvaltning

Jonas Alwall

Arbetsgruppen för studentinflytandepolicy vid
Malmö högskola

BESLUT

2009-03-26

Dnr Mahr 50-2009/244

Studentinflytandepolicy för Malmö högskola

Inledning

Med detta dokument vill Malmö högskola uttrycka vad studentinflytande innebär, varför studentinflytande är viktigt och hur ett stärkt studentinflytande ska kunna förverkligas inom högskolan. Utgångspunkten är att studenternas delaktighet i genomförande, utvärdering och utveckling av utbildningen är avgörande för dess kvalitet. Studenternas perspektiv och erfarenheter behövs för att utveckla kurser, program och lärandemiljön som helhet. Ett starkt studentinflytande förutsätter ett gemensamt engagemang och ansvarstagande från både studenter och högskolans personal.

Vad innebär studentinflytande?

Studenter vid landets högskolor och universitet har en lagstadgad rätt att utöva inflytande över sin utbildning, och de förväntas ta en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla den. Kärnan i studentinflytandet är således studenternas *rätt* till medbestämmande och deras *ansvar* för utbildningen och dess utveckling. Att utveckla studentinflytandet är dessutom en viktig aspekt av högskolans vidare uppdrag att verka för en hållbar samhällsutveckling, välfärd, rättvisa, jämställdhet och lika rättigheter.

Genom lärarnas engagemang i studentinflytandearbetet stärks deras pedagogiska kompetens, och på institutions-/enhetsnivå bidrar ett stärkt studentinflytande till att ge det pedagogiska utvecklingsarbetet en prägel av kvalitetsförstärkning och ökad relevans.

Från Högskoleverkets sida har man definierat studentinflytande på följande sätt:

Med studentinflytande avser vi representativt inflytande i olika organ, att studenternas intressen tillgodoses i dessa organ, att dessa intressen får genomslag i konkreta åtgärder och förändringar, liksom även studenternas inflytande över den vardagliga studiesituationen.
(Högskoleverkets rapportserie 2003:31 R, s 45)

Det är viktigt att definiera olika *typer* av studentinflytande som kan – och bör – förekomma. Samtidigt får sådana kategoriseringar inte skymma det som är studentinflytandets själva poäng, nämligen att studenter görs *delaktiga* i studiemiljön och den konkreta utbildningens innehåll och form samt hur innehåll och form utvecklas över tiden.

För Malmö högskola utgör ett stärkt studentinflytande en självklar konsekvens av de sinsemellan nära relaterade målen om att utveckla *gränsöverskridande handlingskompetens* och *medborgerlig bildning* (se Malmö högskolas visionsdokument [Där mångfald gör skillnad](#)). Högskolan bedriver inte bara utbildning inom kunskapsområden och ämnen, utan har också som målsättning att utbilda demokratiskt sinnade och aktiva samhällsmedborgare. Studentinflytandearbetet inom högskolan är en viktig arena för denna utbildning. I studentinflytandearbetet uttrycks också studenters och anställdas strävan att skapa goda relationer i syfte att åstadkomma ett fungerande samarbete.

Varför en studentinflytandepolicy?

Policydokumentet för studentinflytande vid Malmö högskola bygger på de principer som finns uttryckta i lagar och förordningar (se bilaga till policydokumentet) och följer upp högskolans visionsdokument, kvalitetsplan och andra styrdokument. Policydokumentet uttrycker Malmö högskolas strävan att studenter ska göras delaktiga och engagerade i sin utbildning och dess utveckling.

Policydokumentet i sig fastställer inga *regler* utan uttrycker högskolans intentioner och ambitioner inom området. Därmed är målet med dokumentet också att det ska uttrycka – och förtydliga – den anda som präglar andra dokument av betydelse för högskolans arbete. Implementeringen av policydokumentet förutsätter dock att ett antal konkreta åtgärder vidtas på högskoleövergripande nivå, på områdes-/fakultetsnivå samt på enhets- och programnivå. Sådana åtgärder ses som ett led i det kontinuerliga kvalitetsutvecklingsarbetet inom högskolan (se [Kvalitetsplan för Malmö högskola 2008-2012](#), aspekten 7. Lärandemiljö och arbetsmiljö).

Regler för utbildningsverksamheten inom högskolan anges i dokumentet [Studenternas rättigheter och skyldigheter vid Malmö högskola](#).

Typer av studentinflytande

Det finns olika typer av studentinflytande, och för att underlätta förståelsen av detta dokument definieras här *formellt studentinflytande*, *semiformellt studentinflytande* och *informellt studentinflytande*.

Formellt studentinflytande

Det formella studentinflytandet är det i lag och förordning stadgade inflytande som utförs av demokratiskt tillsatta studentrepresentanter i högskolans beredande och beslutande nämnder och organ, exempelvis styrelser samt nämnder för utbildningsfrågor, forskningsfrågor och jämställdhetsfrågor. Tillsättandet av studentrepresentanter sköts av studenterna själva genom studentkårerna. Studentkåren Malmö sörjer för att studentrepresentanter väljs för nämnder och organ på Hälsa och samhälle, Kultur och samhälle, Lärarutbildningen, Centrum för teknikstudier, Bibliotek och IT såväl som samtliga högskoleövergripande nämnder och organ. Odontologiska studentkåren sörjer för att det väljs studentrepresentanter

till Odontologiska fakulteten samt de högskoleövergripande nämnder och organ där Odontologiska studentkåren har speciella platser vikta åt sig.

Semiformellt studentinflytande

Det semiformella studentinflytandet är det inflytande som utförs av studentrepresentanter i olika typer av *inflytanderåd*, vilka vid Malmö högskola förekommer i form av t.ex. programråd, inriktningsråd och kursråd. Syftet med det semiformella studentinflytandet är att få till stånd en konstruktiv dialog mellan valda studentrepresentanter och ansvariga lärare för en specifik utbildning.

Den idealiska gången är att högskolan hjälper studenterna att inom den aktuella studentgruppen välja representanter, som högskolan sedan kallar till av högskolan anordnade inflytanderåd.

Anledningen att inflytandet betraktas som semiformellt är att det har både formella och informella inslag. Det är inte lagstadgat på samma sätt som det formella, och studentkårerna är inte inblandade på samma formella sätt när det gäller val av studentrepresentanter. Dialogerna som förs mellan lärare och studenter kan heller inte sägas vara formellt beslutande. Däremot är det semiformella studentinflytandet av en betydligt mer formaliserad karaktär än det informella och bör ses som en viktig del i kvalitetsutvecklingen av en specifik utbildning.

Informellt studentinflytande

Det informella studentinflytandet uppstår i den dagliga och direkta kommunikationen mellan student och lärare/annan personal i en respektfull relation.

För att informellt studentinflytande ska möjliggöras är det nödvändigt att lärare och annan personal är uppmuntrande samt tillgängliga och mottagliga för studenternas synpunkter.

Kursvärderingar

En väl beprövad form för studenters inflytande över sin utbildning utgörs av kursvärderingar. Kursvärderingar kan i en mening ses som den enskilde studentens mest konkreta väg till studentinflytande.

För att kursvärderingar ska fungera som medel för studentinflytande krävs en aktiv och konstruktiv medverkan från varje enskild student, en välfungerande struktur för sammanställning och redovisning av kursvärderingar samt åtgärd och återkoppling av resultaten från högskolans sida.

Delat ansvar och ömsesidigt engagemang

Grundförutsättningen för studentinflytande är samarbete mellan högskola, studentkår och student. För att samarbetet ska fortlöpa så effektivt som möjligt krävs en tydlig ansvarsfördelning. Studenternas vistelse vid högskolan är tidsbegränsad, och därför är det högskola och studentkår som har ansvar för att goda strukturer för detta samarbete skapas.

Malmö högskolas ansvar

- Studenters representation i beslutande och beredande organ: Malmö högskola ansvarar för att studentrepresentanter bereds plats i alla högskolans beredande och beslutande nämnder och organ där frågor av betydelse för utbildningen eller studiemiljön behandlas. Detta gäller även för tillfälliga arbetsgrupper, utredningar etc. Undantag ska vara skriftligen motiverade och kommuniceras till studenterna. I fakultetsspecifika nämnder och organ ansvarar dekanus för beredande av platser. På motsvarande sätt ansvarar prefekt för institutionspecifika nämnder och organ.
- Information: Studenternas inblick i formerna för studentinflytande inom högskolans olika verksamheter förutsätter att högskolan på sin hemsida har uppdaterad information om vilka nämnder och organ som finns. Här ska framgå vilka frågor varje nämnd och organ behandlar samt vilka ledamöter som ingår. Här, liksom i andra sammanhang, bör högskolan informera studenter om möjligheterna att medverka till studentinflytande. Det ska tydligt framgå att studenternas aktiva medverkan är önskvärd och nödvändig för att utveckla utbildningen vid högskolan.
- Stöd till studenterna: För att möjliggöra studenternas formella inflytande förutsätts högskolan introducera studentrepresentanter i berörda nämnders eller organs arbete. En förutsättning för att studentrepresentanter i olika nämnder och organ ska kunna kombinera representantskap med studier, är att all personal har kunskap om och förståelse för att sådant representantskap är en lagstadgad rätt och kräver tid och arbete av studenten.

Då högskolan står för kontinuitet och formell struktur för studentinflytandet är det en uppgift för lärarna, särskilt program- och kursansvariga, att hjälpa studenterna att utse representanter till inflytanderåd. Utöver detta är det högskolans uppgift att utarbeta former för att inflytandet för distansstuderande säkerställs, exempelvis genom internetbaserade diskussionsfora.

- Intyg: Studentrepresentanter, som haft officiella representantuppdrag, får intyg från högskolan för sitt arbete.
- Kursvärdering: I högskolans ansvar ligger också att inom ramen för kvalitetsarbetet utveckla kursvärderingssystem och rutiner för att tillvarata utvärderingsresultat.

Studentkårernas ansvar

På samma sätt som för högskolan är det studentkårernas ansvar att upprätthålla goda strukturer för studentinflytande. Det huvudsakliga ansvaret ligger i att rekrytera studentrepresentanter till högskolans nämnder och organ. Här ska studentkårerna eftersträva att studentrepresentanterna speglar studentpopulationens sammansättning med avseende på exempelvis kön, etnisk bakgrund och utbildningsbakgrund.

Gentemot högskolan ska studentkårerna kommunicera den interna ansvarsfördelningen gällande tillsättande av studentrepresentantplatser. Vid tillfällen då studentkårerna inte lyckats tillsätta studentrepresentant informeras högskolan om detta.

Studentkårerna ska, efter bästa förmåga, bidra med deltagande och kunskap när högskolan så efterfrågar.

Malmö högskolas och studentkårernas gemensamma ansvar

I arbetet med att stärka studentinflytandet vid Malmö högskola behöver både studenter och anställda få mer kunskap om inflytandefrågor och fler tillfällen att diskutera och reflektera över sina egna attityder och förväntningar, vilket är ett gemensamt ansvar för högskolan och studentkårerna.

För att underlätta studenternas medverkan är det också viktigt att studentkårerna och högskolan erbjuder studenter utbildning i representantskap.

Det är även viktigt att högskolan stödjer studentkårernas arbete med att rekrytera studentrepresentanter till högskolans nämnder och organ. Detta görs med fördel dels genom att understödja kårval och stimulera till ett så högt valdeltagande som möjligt, dels genom att bereda studentkårerna plats att informera nya studenter om sin verksamhet. För att underlätta tillsättande av studentrepresentanterna ansvarar dekanus, när studentkårerna så efterfrågar, för tillhandahållande av en komplett lista över de nämnder och organ på fakulteten där det finns studentrepresentantplatser.

I övrigt ska enskilda studentrepresentanters arbete stödjas och underlättas på bästa möjliga sätt.

Den enskilde studentens och lärarens ansvar

Studentinflytande innebär ett ansvar för varje student att medverka till en konstruktiv utveckling av utbildningen. Studenten bör därför aktivt ta del i de möjligheter till inflytande som bjuds under studietiden.

Lärarna har ett särskilt ansvar för att hitta bra former för dialog och för studenternas möjlighet att komma till tals. Lärarens inställning har därmed stor betydelse för om studenterna ska göras delaktiga i undervisningen eller inte. En positiv utveckling kan inte lärarna ensamma åstadkomma, men de kan – i konkreta undervisningssituationer – skapa det nödvändiga utrymmet för det.

Studenter/doktorander och lärare/handledare

I policydokumentet har betonats att lärare och studenter är viktiga parter i studentinflytandearbetet. I stor utsträckning gäller det som står i detta dokument om studenter och lärare också för doktorander och handledare i forskarutbildningen. Inom högskolan ska betydelsen av doktoranders inflytande över sin utbildningssituation betonas på samma sätt som för studenter inom grundnivå och avancerad nivå. Det är av stor betydelse att doktorander ges möjlighet att vara representerade i de organ inom högskolan som bereder och beslutar i frågor om forskning och forskarutbildning. Det ingår i uppgiften för de ansvariga för forskarutbildningen på fakultets- och institutions-/enhetsnivå att informera både doktorander och handledare om doktorandernas rätt till inflytande över sin utbildning. Därtill ska möjligheten till kursvärderingar erbjudas doktorander på motsvarande sätt som för andra studenter inom högskolan.

Slutord

Studentinflytandepolicyn för Malmö högskola har pekat på studentinflytandets betydelse, men också dess komplexitet. Studentinflytandet är både formellt och informellt; det omfattar både struktur och vardag. Det är en rättighet för studenterna och innebär samtidigt ett ansvar. Det är ett redskap – kanske det allra viktigaste – för högskolan i dess strävan att verka för demokratiska värden och en hållbar samhällsutveckling. Det är i sig ett kvalitetskriterium för utbildningen men erbjuder också en möjlighet att höja kvaliteten ytterligare: genom studenternas delaktighet och ansvarstagande stärks såväl studiemiljön i stort som studenternas lärandeprocesser. Därför är studentinflytandearbetet nära kopplat till – och har i stor utsträckning samma mål som – högskolans pedagogiska utvecklingsarbete.

En studentinflytandepolicy behöver omsättas i handlingsplaner och konkreta satsningar, såsom att utveckla inflytanderåden, stärka studentrepresentationen i nämnder och organ, involvera studenter i pedagogiskt utvecklingsarbete, skapa fler tillfällen till vardaglig dialog mellan studenter och lärare samt höja kursvärderingarnas kvalitet, både med avseende på genomförande, åtgärder och återkopplingar – för att nämna några viktiga exempel.

I högskolans kvalitetsarbete – på olika nivåer – behöver principerna för högskolans studentinflytande implementeras. Kriterier och nyckeltal för studentinflytandet behöver utarbetas. Detta arbete utgör en viktig aspekt av högskolans verksamhetsutveckling. Genom att implementera studentinflytandepolicyn markerar Malmö högskolas områden, institutioner/enheter, studentkårer, enskilda medarbetare och studenter sin vilja att göra studenternas delaktighet till en nyckelfaktor för högskolans kvalitetsutveckling.

Beslutet om Studentinflytandepolicy för Malmö högskola har fattats av undertecknad rektor efter föredragning av arbetsgruppens ordförande Jonas Alwall och i närvaro av prorektor Harriet Axelsson.

I tjänsten

Lennart Olausson
Rektor

Jonas Alwall
Ordf. i arbetsgruppen för
studentinflytandepolicy

Bilaga till Studentinflytandepolicy

Högskolelagen

1 kap. 4§

Verksamheten skall avpassas så att en hög kvalitet nås, såväl i utbildningen som i forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet. De tillgängliga resurserna skall utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. **Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna.** Lag (2000:260).

1 kap. 4a§

Studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningarna vid högskolorna. Högskolorna skall verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

2 kap. 4§

Regeringen utser ordörande i högskolans styrelse. Rektor skall ingå i styrelsen. **Lärare och studenter vid högskolan har rätt att vara representerade i styrelsen.** Bestämmelser om vem som utser sådana representanter finns i förordningen. Regeringen uter övriga ledamöter i styrelsen. Företrädare för de anställda har närvaro och yttranderätt vid styrelsens sammanträddanden (SFS 2007:141)

2 kap. 6§

Till ledamöter i en fakultetsnämnd får väljas □1. vetenskapligt kompetenta lärare inom fakultetsnämndens ansvarsområde, □2. andra personer som är vetenskapligt kompetenta, och □3. personer som annars är lämpliga för uppdraget. □

Flertalet av ledamöterna skall dock vara sådana vetenskapligt kompetenta personer som avses i 1 eller 2. Ledamöterna skall väljas av vetenskapligt kompetenta lärare inom fakultetsnämndens ansvarsområde. **Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i fakultetsnämnden.** Av ledamöterna i de särskilda organ som avses i 5 a § skall flertalet vara lärare vid högskolan. Studenterna har rätt att vara representerade i sådana organ. Lag (1997:797).

Högskoleförordningen

1 kap. 7§

I de fall studenter har rätt att vara representerade i olika organ utser de sina representanter i den ordning som föreskrivs i 16 § förordningen (1983:18) om studerandekårer, nationer och studentföreningar vid universitet och högskolor. Studentrepresentanter utses på samma sätt när information skall lämnas till och samråd ske med en sådan representant. Förordning (2000:651).

1 kap. 7a§

Bestämmelserna i förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m. skall tillämpas också på de ledamöter i en högskolas styrelse som utses av studenterna. Förordning (1998:1003).

1 kap. 7b§

Högskolan skall i sin årsredovisning beskriva vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla studentinflytandet och hur detta inflytande har fördelats och utvecklats ur ett

jämställdhetsperspektiv. **En studerandekår vid högskolan har rätt att i anslutning till årsredovisningen lämna en redogörelse för kårens syn på högskolans utveckling och resultat.** Högskolan skall lämna kårens redogörelse till regeringen samtidigt med årsredovisningen. Förordning (2000:1057).

1 kap. 14§

Högskolan skall ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan. Högskolan skall sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna. Förordning (2000:651).

3 kap. 3§

Fakultetsnämndens ledamöter, utom representanterna för studenterna, skall utses genom val. Val skall förrättas med slutna sedlar. Om rösterna faller lika vid ett val, skall lotten fälla utslaget. I 2 kap. 6 § högskolelagen (1992:1434) anges det vilka som får väljas till ledamöter i fakultetsnämnden och vilka som skall välja ledamöterna. Med vetenskapligt kompetent lärare avses därvid den som är 1. professor vid en högskola inom annat än konstnärlig verksamhet, 2. annan lärare vid en högskola, om läraren har en anställning för vilken det krävs doktorsexamen eller en motsvarande vetenskaplig kompetens, eller 3. professor, forskare eller forskarasistent vid ett forskningsråd. □

De personer som avses i andra stycket 1-2 anses vara lärare inom fakultetsnämndens ansvarsområde, om de är anställda vid den högskola som nämnden hör till och om minst 40 procent av arbetet skall utföras inom nämndens ansvarsområde. De personer som avses i andra stycket 3 anses vara lärare inom fakultetsnämndens ansvarsområde, om de är anställda vid forskningsrådet och om minst 40 procent av arbetet skall utföras inom nämndens ansvarsområde. De anställningar som sägs i detta stycke skall avse arbete på minst halvtid och gälla tills vidare eller för en viss tid, som inte är kortare än två år.

Studenterna vid den högskola som fakultetsnämnden hör till har rätt att vara representerade i nämnden med minst tre ledamöter. Förordning (2002:558).

3 kap. 6§

Vid högskolor med konstnärlig utbildning skall styrelsen inrätta ett organ som har ansvaret för det konstnärliga utvecklingsarbetet. Organet skall benämnas nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete. Om det inte inrättas något särskilt organ för utbildningen, skall nämnden ansvara också för den. Ledamöterna i nämnden för konstnärligt utvecklingsarbete, utom representanterna för studenterna, skall utses genom val bland lärare som arbetar inom konstnärlig verksamhet vid den högskola som nämnden hör till. Val skall förrättas med slutna sedlar. Om rösterna faller lika vid ett val, skall lotten fälla utslaget. Flertalet av ledamöterna skall vara lärare vid den högskola som nämnden hör till. **Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade med minst tre ledamöter i nämnden.** En av ledamöterna skall vara nämndens ordförande och en skall vara dess vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden skall utses av rektor på förslag av berörda lärare. Förordning (2006:1053).

3 kap. 9§

Högskolorna får i övrigt besluta om sin interna organisation, om inte något annat är särskilt föreskrivet. **Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ inom högskolan vars verksamhet har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Om beslut inte skall fattas eller beredning genomföras av ett organ utan av en enda person skall information lämnas till och**

samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredningen. Förordning (2000:651).

10 kap 4 §

Disciplinnämnden skall bestå av rektor som ordförande, en lagfaren ledamot som skall vara eller ha varit ordinarie domare och en företrädare för lärarna vid högskolan. Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i nämnden med två ledamöter. Förordning (1998:1003).